

ביצה לז. (משנה) עד לט. (משנה ראשונה)

ביאורים

תחום החפץ - תחומו של אדם הינו 2000 אמה לכל כיוון ממקומו של האדם (אלא אם כן הוא הניח עירוב תחומין). תחומם של חפצי האדם אינם 2000 אמה מהחפץ אלא 2000 האמה של הבעלים שלהם או של מי שהם נמצאים ברשותו.

משנה

תחום חפץ תלוי בכמה גורמים

ברשות מי החפץ

כשהחפץ מיוחד לאחד האחים: כתחום האח,
כשהחפץ אינו מיוחד לאף אחד: כתחום המשותף (לחומרא)

זמן השאלת-מסירת החפץ

כשסוכם על המסירה לפני יו"ט: כתחום המקבל,
כשסוכם על המסירה ביו"ט: כתחום הבעלים

תערובת (מים, מלח ותבלין של אחת שניתנו לעיסה של אחרת)
ת"ק: כתחום המשותף (לחומרא),
ר"י: מים - מתבטלים (ולא נחשבים)
מלח ותבלין - כתחום המשותף.

באילו מקרים נאמר דין זה:
מלח - עבה (אבל לא מלח סדומית שהוא דק)
עיסה - כל עיסה
תבשיל - עבה.

וכן הדין בשני אנשים ששאלו חפץ, ועירבו לכיוונים שונים:
מותר להוליך את החפץ רק לתחום המשותף לשניהם.

אם יש מישהו שרגיל לקחת את החפץ

אם הכרחי שייקח (כגון כשיש רועה אחד): נחשב שסוכם לפני יו"ט
אם סביר שייקח (כגון כשרגיל לקחת ממנו): נחשב שסוכם ביו"ט

אם הבעלים מתכנן למכור

פטם (המפטם שוורים כדי למוכרם):
בתחום הקונה אפילו אם הוא מעיר אחרת (כך דעת הפטם)
רועה (שמגדל בהמות ולעיתים מוכרם):
בתחום אנשי העיר (הם רגילים לקנות ממנו ולכן דעתו עליהם)

שותפין שחילקו ביו"ט - מהו תחום החפץ המחולק

רב:
חבית: לתחום שלו.
בהמה: לתחום המשותף בלבד.

שמואל:
חבית ובהמה: לתחום המשותף בלבד.

טעמו של רב: יש ברירה.
בחבית - ניתן לברר כבר לפני יו"ט מהו חלק של כל אחד
בבהמה - כל האיברים יונקים זה מזה בעודה בחיים ולכן לא ניתן לברר

תמיהה על רב:
מדוע לפי נימוק זה הבהמה לא אסורה משום מוקצה.

טעמו של שמואל: אין ברירה.
בכל חפץ שהוא - לא ניתן לברר לפני יו"ט מהו חלק של כל אחד

דין ברירה

ר' אושעיא (וכן פסק מר זוטרא):
בדרבנן: יש ברירה.
בדאורייתא: אין ברירה.

ר' יוחנן:
אין ברירה.

ולכן:
בדאורייתא: המחשבה מאיזה פתח להוציא את המת, מועילה לטהר את הפתחים האחרים רק להבא.

ולכן:
בדאורייתא: יורשים הם כשותפין, (שכן לא ניתן לברר מה החלק האמיתי של כל אחד)
בדרבנן: לא ניתן להחליט בשבת איזה עירוב היה תקף בערב שבת

השאלה היא על המשנה שקבעה:
 התחום של תבלין מים ומלח ששאלה אשה
 מתברתה ביו"ט לעיסתה הוא כתחום של שתיהן.

מדוע מים ומלח לא מתבטלים בעיסה

